

Faruk KAYMAKCI

Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı, Büyükelçi / Deputy Minister of Foreign Affairs and Director for EU Affairs, Ambassador

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI VE AB BAŞKANI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI: “TÜRKİYE AB İÇİN ANAHTAR BİR ÜLKEDİR”

AMBASSADOR FARUK KAYMAKCI, DEPUTY MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS AND DIRECTOR FOR EU AFFAIRS: "TURKEY IS A KEY COUNTRY FOR THE EU"

Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) ile olan ilişkilerini yoğun bir çalışma temposu ile yürüten Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı, ülkemizin tarım, ekonomi başta olmak üzere birçok konuda AB ülkeleri için anahtar konumunda olduğunu belirtiyor. IPARD programlarını başarı ile sürdüren ülkemizin, bu alandaki başarısı ile birçok ülkeyi geride bıraktığına da dikkat çeken Kaymakcı ile, AB ile ilişkilerimiz, gelecek hedeflerimiz ve IPARD programlarındaki başarıımıza ilişkin önemli bir röportaj gerçekleştirdik.

► Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı görevinizin kapsamını ve faaliyet alanlarını paylaşabilir misiniz?

Başkanlığımız, ülkemizin Avrupa Birliği (AB) üyeliğine hazırlanması için yapılacak çalışmaların yönlendirilmesi, izlenmesi, eşgüdümü ile üyelik sonrası çalışmaların eşgüdümünü sağlamak üzere 2000 yılında Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) adıyla kurulmuştur. 2011 yılında AB Bakanlığı adı altında ayrı bir Bakanlık olarak örgütlenmiş, 2018 yılında ise Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemine geçişle birlikte AB sürecimizin tek elden yürütülmesini teminen Dışişleri Bakanlığımıza bağlı bir Başkanlık olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Kurulduğu günden bu yana Başkanlığımız, Türkiye'yi AB üyeliğine taşıyacak reformların ve demokratikleşme çabalarının yürütülmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Yalnızca Türkiye'deki kurum ve kuruluşlarla değil, AB kurumlarıyla da yakın işbirliği içerisinde çalışmalar yürüten Başkanlığımızın faaliyetleri 4 temel alanda özetlenebilir. Bunlar: 35 fasıl temelinde AB'ye katılım müzakereleri; AB ile uyum yönünde reform çalışmaları; Türkiye-AB mali işbirliği kapsamında sağlıktan çevreye, tarım ve kırsal kalkınmadan tüketici haklarına kadar birçok farklı alanda ve ülkemizin farklı bölgelerinde yürütülen AB program ve projeleri ile 4) Avrupa Birliği İletişim Stratejisi (ABİS) kapsamında yurtiçi ve yurtdışında yürütülen iletişim faaliyetleridir. Ayrıca, vatandaşlarımıza vize serbestisi sağlanması, gümrük birliğinin güncellenmesi, sivil toplum kuruluşlarımızın kapasitelerinin artırılmasına yönelik çalışmalar ile göç yönetimi gibi Türkiye-AB ilişkilerindeki güncel meselelerle ilgili olarak da diğer Bakanlıklarımız ve kuruluşlarla birlikte çalışmaktayız. AB sürecimiz kapsamında yürütülen çalışmalar sadece teknik temelde değildir. Siyasi, sosyal ve kültürel alanları da içermektedir. Bu nedenle, hem iç hem dış kamuoyu desteğinin en yüksek düzeyde tutulması önem taşımaktadır. ABİS kapsamında Türkiye ve AB kamuoylarını süreç hakkında doğru ve etkin bir şekilde bilgilendirmeye bu bağlamda özel önem atfediyoruz.

Governing Turkey's relations with the European Union (EU) under an intensive workload, Ambassador Faruk Kaymakcı, Deputy Minister of Foreign Affairs and Director for EU Affairs, states that Turkey holds a key status for EU nations in many aspects, especially in agriculture and economy. Highlighting that our country surpassed many countries thanks to its success in IPARD programs, Kaymakcı responded to our questions during an important interview on our current relations with the EU, our future goals, and our success in IPARD programs.

► Could you share the Ministry of Foreign Affairs Directorate for EU Affairs' scope of tasks and its fields of operation?

Our Directorate was founded under the name "Secretariat General for EU Affairs" (SGEU) in 2000 in order to guide, monitor and coordinate activities to prepare our country for the European Union (EU) membership and to ensure the coordination of activities after accession. It was organized as a separate ministry under the name "Ministry for EU Affairs" in 2011, then restructured in 2018 after switching to the Presidential System as a Directorate under the Ministry of Foreign Affairs in order to conduct our EU process centrally.

Since the day it was founded, our Directorate has taken an important role in efforts towards reform and democratization that will carry Turkey to EU membership. The operations of our Directorate, which carries out activities in close cooperation, not only with institutions and organizations in Turkey but also with the EU, can be summarized in four main areas.

These are; 1) EU accession negotiations based on 35 chapters, 2) Reform activities for harmonization with the EU, 3) EU programmes and projects in various fields such as health, environment, agriculture and rural development carried out across different regions of our country with the financial cooperation of Turkey and the EU, 4) Domestic and foreign communication activities conducted within the scope of the European Union Communication Strategy (EUCS).

We also work along with other Ministries and organizations with regard to current issues in Turkey-EU relations such as granting our citizens visa liberalization, modernization of the customs union and increasing the capacity of civil society organizations as well as managing migration.

Activities within the scope of our EU process are not strictly technical. They also include political, social and cultural areas.

► **AB Başkanlığı görevinizle ilgili hali hazırda yürüttüğünüz önemli projeler nelerdir? Hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?**

En önemli projemiz şüphesiz ülkemizin AB katılım sürecinin yeni-den canlandırılması ve reformlara hız verilmesinin sağlanmasıdır. Katılım sürecimizde yeni fasılların açılması, bazı AB üyesi ülkeler tarafından siyasi olarak engellenmektedir. Ancak, bu durum bizim fasıllara dair kriterler üzerinde çalışmamıza ve reform çabalarımıza hız vermemize engel olmamalıdır. Neticede, atılan her adım hem Türkiye-AB ilişkilerine hem vatandaşlarımızın günlük hayatına olumlu şekilde yansacaktır. Üzerinde yoğun olarak çalıştığımız konulardan biri de vatandaşlarımıza vize serbestisi verilmesine dair kalan altı kriterin yerine getirilmesidir. Vatandaşlarımızın vize engeline ve bürokrasisine maruz kalmadan Schengen bölgesine seyahat edebilmesinin, ilişkilerimizi her alanda geliştireceğine inanıyorum. Diğer bir çabamız da, AB ile mevcut Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve tarım, kamu alımları ve hizmetler gibi sektörleri de çıkarlarımıza uygun olduğu ölçüde kapsar hale getirilmesidir. Yapılan bağımsız çalışmalar bu durumun hem ülkemize hem AB'ye ekonomik/ticari önemli kazançlar sağlayacağı yönündedir. İletişim ve sivil toplumla diyalog, çalışmalarımızda çok önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde sivil toplumun gelişmesi, sivil toplum diyalogunun güçlendirilmesi, Türkiye'nin AB üyeliğinin getireceği fayda ve fırsatların hem Türk halkına hem AB halklarına doğru bir şekilde anlatılması, AB'ye katılım sürecimizin en önemli unsurları arasında yer almaktadır. Güçlü bir sivil toplumun, sağlıklı işleyen bir demokrasinin vazgeçilmez bir ögesi olduğunu ve müzakere sürecinde pek çok engeli ortadan kaldırarak elimizi güçlendireceğini biliyoruz. AB'ye uyum sürecinde siyasi, bürokratik ve teknik düzeylerde yürütülen çalışmaların halkımız tarafından anlaşılması ve içselleştirilmesi, ancak sivil toplumun güçlenmesi, politika yapma

As such, it is important for domestic and foreign public support to be at the highest level. Within the scope of EUCS, we give special importance to informing the Turkish and EU public with regard to the process in an accurate and effective manner.

► **What are the significant projects that you currently implement related to your task as the Directorate for EU Affairs? Could you elaborate on your goals?**

Our most significant project, undoubtedly, is the re-vitalizing our country's EU accession process and the acceleration of reforms. The opening of new chapters in our accession process is being politically blocked by some EU members. However, this should not hinder our activities on criteria with regard to the chapters and our efforts for the reform. After all, each step taken forward will reflect positively on Turkey-EU relations as well as the daily lives of our citizens. One of the issues we are intensively working on is to fulfil the six remaining benchmarks with regard to granting visa liberalization for our citizens. I believe that enabling our citizens to travel in the Schengen area without the obstacles and bureaucratic procedures that the visa process could create, would improve our relations in every area. Another effort of ours is to update the current Customs Union with the EU to ensure that it covers sectors such as agriculture, public procurement and services in a manner suitable for our interests. Independent studies indicate that this would provide significant financial/commercial benefits to our country as well as the EU. Communication and dialogue with civil society have a significant role in our activities. Improving civil society, empowering civil society dialogue, informing both the Turkish and the EU public opinion about the benefits of Turkey's accession to the EU would bring upon, in an accurate manner are among the most important elements of our EU accession process. We know that a strong civil

ve karar alma süreçlerine aktif katılımıyla mümkün olabilecektir. Türk ve AB halkları arasında mevcut önyargıların bertaraf edilerek karşılıklı güven ve anlayışa dayalı bir diyalog tesis edilmesinde sivil toplumun üzerine düşen sorumluluğun da farkındayız. Sivil toplumun, AB ülkelerindeki sivil toplumla kuracağı iletişim sayesinde Türkiye ve AB arasında kalıcı köprüler kurulabilecektir. Bu nedenle, Başkanlığımız 15 yılı aşkın süredir hem Türkiye ve AB sivil toplumları arasında diyalogun güçlenmesi hem Türkiye'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi için çok sayıda proje ve etkinlik gerçekleştirmektedir.

Sivil toplumu, Türkiye-AB mali işbirliği kapsamında tıpkı çevre, enerji ve ulaşırma gibi bir sektör olarak tanımladık ve çalışmalarımıza bu açıdan yaklaşarak hız verdik. 5. dönemini uygulamakta olduğumuz Sivil Toplum Diyalogu Programı ve yakın zamanda 3. dönem çağrısına çıktığımız Sivil Toplum Destek Programı gibi programlarla sivil topluma önümüzdeki dönemde de desteğimizi sürdüreceğiz. 2009 yılında kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve medyanın katkılarıyla hazırladığımız ve o dönem bizzat katkıda bulunduğum ABİS çerçevesinde müzakere sürecimizi ve yapılan reform çalışmalarını anlatan iletişim etkinlikleri gerçekleştiriyoruz. ABİS yurtdışı ayağında, AB'li muhataplarımızdan AB vatandaşlarına, gazetecilerden STK'lara, üniversitelerden AB kurumlarına kadar tüm kesimlere yönelik iletişim faaliyetleri sürdürüyor, ülkemizin AB'ye üyeliğinin her iki tarafa da getireceği faydaları, üyeliğin bir kazan-kazan ilişkisi olduğunu ve Türkiye'nin bir Avrupa ülkesi olduğunu vurguluyoruz. ABİS'in yurtdışı ayağında ise vatandaşlarımıza, gençlerimize, STK'larımıza, medyamıza kısacası toplumumuzun her kesimine AB üyelik sürecinin şimdiye kadar ülkemize sağladığı faydaları ve asıl hedefimiz olan AB üyeliği ile birlikte elde edeceğimiz kazanımları anlatıyoruz. Tüm bu faaliyetler ile karşılıklı önyargıları gidermeyi ve yanlış bilgileri ortadan kaldırmayı amaçlıyoruz. Şahsen büyük önem verdiğim bir diğer

society is an essential feature of a functioning democracy and would strengthen our hand in the negotiation process by removing many of the obstacles. The political, bureaucratic and technical activities carried out in the EU harmonization process can only be understood and embraced by our public if civil society is strengthened and actively participates in policy-making and decision-making processes. We are aware also of the responsibility that the civil society has with regard to establishing a dialogue between the Turkish and the EU public based on mutual trust and understanding by eliminating current prejudices. Permanent bridges can be built between Turkey and the EU with the assistance of communication established between Turkish civil society and the civil society of the EU. To this end, our Directorate has been carrying out a multitude of projects and activities in order to strengthen dialogue between Turkish civil society and the civil society of the EU, as well as to increase the capacity of non-governmental organizations in Turkey. Within the scope of the financial cooperation between Turkey and the EU, we have defined civil society as a sector in the vein of environment, energy and transportation and accelerated our activities accordingly. We will continue to provide our support for civil society in the upcoming period with programmes such as the Civil Society Dialogue Programme, which is currently in its fifth period, and the Civil Society Support Programme, whose third call period has begun recently. Within the scope of EUCS, which we prepared in 2009 with the contributions of the public sector, the private sector, civil society organizations and the media and to which I personally contributed, we carry out communication activities that explain the negotiation process and the reform activities. In the foreign dimension of EUCS, we carry out communication activities directed towards all segments including our interlocutors from the EU, EU citizens, journalists, NGOs, universities and EU institutions. Within this context, we emphasize the mutual benefits

projemiz ise, benim de mezunları arasında bulunduğum Avrupa Koleji Burs Programı. 2010 yılından bu yana Başkanlığımızın eşgüdümünde özel sektör ve sivil toplum örgütlerinden sağladığımız burslarla yürüttüğümüz Avrupa Koleji Burs Programı ile geleceğin Türk Avrokratlarını yetiştirmeye katkıda bulunuyoruz. Bugüne kadar 181 Türk öğrenci Avrupa Koleji'nde 1 yıllık yüksek lisans eğitimi aldı. Bu öğrencilerin 115'i Başkanlığımız koordinasyonunda yürütülen Burs Programı kapsamında bu imkândan faydalandı. Avrupa Koleji'nde eğitim hakkı kazanan bursiyerlerimizin her birini AB elçisi olarak görüyor ve Burs Programını bu anlayışla ülkemizin ve AB üyelik sürecimizin geleceğine yapılan kıymetli bir yatırım olduğu inancıyla yürütüyoruz. Aynı şekilde her yıl 180 civarında gencimize, bürokratımıza Jean Monnet bursu ile AB ülkelerinde yüksek lisans yapma ve AB ile ilgili bir alanda uzmanlaşma olanağı sunuyoruz.

► Şu anda AB ile ilişkilerimizde güçlü ve avantajlı olduğumuz konular nelerdir?

Türkiye jeopolitik konumu ve sahip olduğu yetenekler itibarıyla güvenlik, savunma, dış politika, ekonomi, enerji, ulaştırma gibi pek çok kritik alanda AB'nin gücüne güç katabilme, AB'nin bölgesel ve küresel stratejilerine önemli katkılar yapabilme imkânına sahiptir. Bu nedenle ilişkinin başından beri hem güçlü hem avantajlı durumdadır. Türkiye, bu özellikleriyle AB için vazgeçilmezdir. Üyeliğimize karşı olan ülkeler ve siyasiler bile Türkiye'nin bu gücünü ve önemini teslim etmektedir. Türkiye'nin AB üyeliği bugün eskisinden daha önemli ve kıymetlidir. Zira, son yıllarda hızla değişen küresel dinamikler AB'yi pek çok yeni sınama ile karşı karşıya getirmiştir. Türkiye, bu sınamaların üstesinden gelmek konusunda AB için anahtar bir ülkedir. AB'nin son dönemde güvenlik ve

of a Turkey's membership in the EU that such a membership would create a win-win situation for both sides and that Turkey is a European country. In the domestic dimension of EUCS, we tell our citizens, the youth, NGOs and the media, that is to say all segments of our society, about the benefits the EU accession process that has brought to our country so far, and the benefits that will be gained with EU membership, which is our main goal. With all these activities, we seek to eliminate mutual prejudices and incorrect information.

Another project that is of personal importance to me is the College of Europe Scholarship Programme, where I personally graduated from. We contribute to the development of Turkish Eurocrats of the future with the College of Europe Scholarship Programme that we carry out under the coordination of our Directorate since 2010 with the scholarships procured by the private sector and non-governmental organizations. So far, 181 Turkish students have received one-year postgraduate education in Europe College. 115 of these students benefited from this opportunity within the scope of the Scholarship Programme conducted under the coordination of our Directorate. We see each and every one of our scholarship students who obtain the opportunity to be educated at the College of Europe as our ambassadors to the EU. We continue to conduct the Scholarship Programme with the belief that it is a valuable investment for the future of our country and its EU accession process. We also offer around 180 young people and bureaucrats the opportunity to pursue postgraduate studies in EU member states and become an expert in a field related to the EU with the Jean Monnet scholarship.

savunma alanında kendini güçlendirmeye çalıştığını görmekteyiz. Avrupa, ABD ile ilişkilerinde yaşanan kırılmanın farkındadır. Artık kendi güvenliğini kendi ellerine almak istemektedir. Bu noktada Türkiye çok önemli bir ülke olarak öne çıkmaktadır. Gerek düzen-siz göç krizi, gerek Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler AB'nin güvenliği açısından Türkiye'nin kilit önemde bir ülke olduğunu gözler önüne sermiştir. Göç yönetimi de AB ile ilişkilerimizde güçlü olduğumuz bir diğer başlıktır. AB ile göç konusunda başlattığımız çok boyutlu işbirliğimiz bugün bir başarı hikâyesidir ve pek çok ülke ile yaşanan sorunlarda bir model olarak sunulmaktadır. İşbirliğimiz sayesinde, Ege Denizi'nde can kayıplarının önüne geçilmiş, pek çok insan kaçakçılığı şebekesi çökertilmiş, ülkelerinden kaçmak zorunda kalan insanlara güvenli ve onurlu yollar yaratılmıştır. Ülkemiz hala ciddi bir göç baskısı altındadır, buna rağmen özellikle kolluk kuvvetlerimizin özverili çalışmalarıyla çabalarımızı sürdürmekteyiz. Bazı ülkelerde göçmen karşıtı eğilimlerin yükselişte olduğu bir dönemde, insani sorumluluğumuzun bilinciyle, 3,7 milyonu Suriyeli olmak üzere 4 milyondan fazla yabancıya geçici koruma altında ev sahipliği yapmaya devam etmekteyiz. Dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke olarak, AB'den ve üye ülkelerinden külfet ve sorumluluk paylaşımında daha etkin olmalarını bekliyoruz. Göç yönetimi, salt güvenlik anlayışıyla değil, insani boyutuyla da ele alınması gereken ve uluslararası işbirliğini zorunlu kılan bir alandır. Bu anlayıştan yola çıkarak, AB, göçü önlemek yerine göçü yönetmeye odaklanarak külfet paylaşımı konusunda daha fazla adım atar ve 18 Mart Mutabakatında yer alan Gönüllü İnsani Kabul Programını hayata geçirirse, işbirliğimizin etkisi daha da artacaktır. Enerji, ulaştırma ve bağlantılılık bakımlarından da Türkiye avantajlı bir konumdadır. Bütün bunlar şu gerçeği ortaya koymaktadır: AB'nin karşı karşıya kaldığı sınamaları aşması ve güçlü bir küresel aktör olabilmesi için Türkiye'ye ihtiyacı bulunmaktadır. Türkiye'nin üyesi olduğu bir AB, daha güçlü, daha kapsayıcı, daha hoşgörülü ve daha büyük bir küresel güç olacaktır. Türkiye gibi bir ülkeyle bütünleşmek AB'nin ciddi anlamda yararına olacaktır.

► IPARD Programının uygulanması Türkiye ile AB ilişkilerini nasıl etkiledi?

IPARD Programı, ülkemizin tarım ve kırsal kalkınma politikalarının, AB'nin Ortak Tarım Politikası (OTP) ve bunun bileşeni olan "AB Kırsal Kalkınma Politikasına" uyumu bakımından büyük önem taşımaktadır. IPARD programının başarı ile uygulanması, Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde tarım ve kırsal kalkınma konularının ele alındığı 11 No.lu Tarım ve Kırsal Kalkınma Faslında ve dolayısıyla üyelik müzakerelerinde ve üyeliğe hazırlık çalışmalarında somut bir ilerleme olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, IPARD programı ile tarım ve gıda işletmelerinin modernizasyonuna verilen desteklerin, 12 No.lu Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Politikası Fash kapsamında yürütülmekte olan uyum çalışmalarına da önemli katkılar sunduğunu görmekteyiz. Esasen, IPARD programı kapsamındaki kalkınma desteklerinin hedefi olan "kırsal alanların", gayrisafi hasıla, nüfus ve ekonomik gelir içindeki payı bakımından hem ülkemizde hem AB'de oldukça önemli bir yere sahip olduğunu görmek gerekmektedir. AB topraklarının %43,8'ini oluşturan kırsal alanlar nüfusun %18,9'unu barındırmaktadır. AB gayrisafi hasılasına %1,2'lik bir katkı sağlayan kırsal alanlar 9,7 milyon işgücüyle toplam istihdamda %4,2'lik bir paya sahiptir.

► What are our strengths and advantages in the relations with the EU?

Due to its geopolitical positioning and capabilities, Turkey has the potential to further strengthen the EU in critical areas such as security, defence, foreign policy, economy, energy and transportation. As well, we can make significant contributions to the EU's regional and global strategies. In fact, Turkey has been strong and advantageous since the beginning of relations. These attributes make Turkey indispensable for the EU. Even the countries and politicians who are opposed to Turkey's membership acknowledge Turkey's strength and importance. Turkey's EU membership is more important and valuable today than in the past. That is simply because of the fact that rapidly changing global dynamics have created many new challenges for the EU. Turkey is a key country for the EU's ability to overcome all these challenges.

We see that the EU has lately been attempting to strengthen itself in the fields of security and defence. Europe is aware of the breakup in its relations with the US. As of now, they want to gain control of their own security. Turkey stands out as a very important country in this regard. Irregular migration crisis, as well as the developments in the Middle East have shown Turkey's crucial role with regard to the security of the EU. Migration management is another issue in which we have a strong position in our relations with the EU. The multi-dimensional cooperation we initiated with the EU with regard to migration is now a success story and is presented as a model in cases of problems with countries. Our cooperation prevented losses of life in the Aegean Sea, brought down many human trafficking networks, and created safe and dignified pathways for people who are forced to flee their countries. Our country continues its efforts, especially with the devoted work of our law enforcement officers, despite continuing to face significant migration pressure. In a time where anti-immigrant sentiments are on the rise in some countries, we recognize our humanitarian responsibility and continue to host more than 4 million foreigners, 3,7 million of which are Syrian, under temporary protection.

As the country that hosts the largest number of refugees in the world, we expect the EU and its member states to be more active in the sharing of burden and responsibility. Migration management is an area that should be handled in terms of not only security but also humanity, and requires international cooperation. With this understanding, our cooperation would be more effective if the EU is focused not on the prevention of migration but the management of migration, take more steps with regard to burden-sharing and initiate the Voluntary Humanitarian Admission Scheme enshrined in the 18 March Agreement.

Turkey is also at an advantageous position with regard to energy, transportation and connectivity.

All these clearly indicate that the EU needs Turkey in order to overcome the challenges it has faced with, and to be a strong global actor. An EU with Turkey among its member states would be stronger, more inclusive, more tolerant and a bigger global power. Integration with a country like Turkey would be of great benefit to the EU.

Kırsal alanda ekonomik gelir çeşitliliği açısından AB oldukça ileri bir seviyede olsa da halen tarım sektörünün %5'e yakın payıyla kırsal ekonomide oldukça önemli bir yerde durduğunu söyleyebiliriz. Türkiye'deki kırsal alan ve tarım verilerine baktığımızda, konunun ülkemiz için çok daha hayati olduğu görülecektir. Ülkemiz topraklarının %90'ını oluşturan kırsal alanlardaki nüfus ülkemiz nüfusunun %27,7'sini oluşturmaktadır. Kırsal alanlarımızdaki başat ekonomik gelir kaynağı ise %66,4'lük payıyla tarım sektörüdür. Toplam istihdamda %19,4'lük paya sahip olan tarım sektörü gayrisafi hasılamıza %6,7 oranında bir katkı sağlamaktadır. Bu veriler ışığında şunu net bir şekilde söyleyebiliriz ki AB'ye kıyasla bizim için çok daha önemli olan, sosyal ve ekonomik gelişmişlik, çevre ve iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik, kültürel miras gibi birçok konuya temas eden tarım ve kırsal kalkınma politikalarına daha fazla önem vermek gerekmektedir. Bu itibarla, IPARD Programlarının hazırlanması aşamasında AB'nin ülkemizden talep ettiği, özellikle çok yıllık bir ulusal kırsal kalkınma stratejisinin, sektör analizleri, kamu, sivil toplum ve özel sektörden paydaşlarla istişareler gibi çalışmaların, Türkiye'de kırsal kalkınma yaklaşımına yeni bir soluk getirdiğini söylemek mümkündür. AB gereklerine uygun olarak akredite edilmiş bir IPARD Ajansı ve AB kurallarına göre işlemekte olan bir sistemin, ülkemizin ulusal kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına da örnek teşkil ettiğini belirtmeliyim. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumumuzun (TKDK) bu alandaki başarısı ve tecrübesinin üyelik sonrasında Türkiye'nin kırsal kalkınma alanındaki Ödeme Ajansı görevini üstlenmesi bakımından da önemli olduğunun altını çizmek isterim.

► How did the implementation of the IPARD Programme affect Turkey-EU relations?

IPARD Programme is of great importance with regard to the harmonization of our country's agricultural and rural development policies with the EU's Common Agricultural Policy (CAP) and its component "EU Rural Development Policy". Successful implementation of the IPARD programme is considered as a tangible progress in Chapter 11 on Agricultural and Rural Development, in which the issues of agricultural and rural development with regard to Turkey's EU accession process were considered and accordingly, in Turkey's membership negotiations and its activities to prepare for membership. On the other hand, we see that the aid provided to the modernization of agriculture and food enterprises with the IPARD Programme makes significant contributions to the activities aimed at harmonization efforts within the scope of Chapter 12 on Food Safety, Veterinary and Phytosanitary Policy. Principally, it should be recognized that "rural areas", which are the target of development aid within the scope of the IPARD Programme, have a considerable place with regard to gross domestic product, demographics and financial income, both in Turkey and in the EU. Rural areas make up 43.8% of the EU territory and host 18.9% of the population. Making a contribution of 1.2% to the EU gross domestic product, rural areas have a workforce of 9.7 million people, making up 4.2% of total employment. While the EU is still quite advanced with regard to financial income diversity in rural areas, it could be said that agriculture still has a significant place in rural economy with a share of 5%. Looking at data regarding rural areas and agriculture in Turkey, one can see that the issue is much

► IPARD Programının Türkiye'deki uygulamalarına dair AB temsilcilerinden size gelen yorumlar oldu mu? Paylaşabilir misiniz?

Sadece üst düzey temaslarımızda değil Avrupa Komisyonu yetkilileriyle teknik düzeydeki görüşmelerimizde de Türkiye'nin 2011 yılından bu yana IPARD Programlarını etkin bir şekilde yürütmesinin takdirle karşılandığına tanık olmaktadır. Diğer aday ülkelerin IPARD performansı Türkiye'ninkiyle kıyaslandığında, ortaya çıkan tabloda asgari sorun ve azami etkinlikle Türkiye ön plana çıkmaktadır. 15 Temmuz hain darbe girişimi genel AB sürecimize olduğu gibi TKDK'nın çalışmalarına da belli bir süre zarar vermiş ancak artık etkin bir çalışma ortamına yeniden dönmüştür. Ayrıca, Türkiye'nin IPARD konusundaki başarısının, çeşitli tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinin de katkısıyla Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi dâhil olmak üzere AB kurumları nezdinde ülkemizin üyelik süreci hakkında oldukça olumlu algı yarattığını gözlemlemekteyiz.

► AB ile kırsal kalkınma alanında yapılan bu iş birliğinin Türkiye açısından önemini sizin perspektifinizden dinleyebilir miyiz?

AB ile iş birliğimizin, kırsal kalkınma alanında karar alma sürecinin daha rasyonel hale gelmesine ve daha demokratik bir yol izlemesine katkıda bulunduğunu düşünmekteyim. AB'nin kırsal kalkınma politikası ile uyum için önemli bir araç olan IPARD Programı, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi gibi çok yıllık politika belgelerinin oluşturulması, planlama ve analitik değerlendirme çalışmaları yapılması, kırsaldaki aktörlere söz hakkı tanıyan katılımcı bir yapı oluşturulması gibi süreçlerle birlikte ülkemizin kırsal kalkınma yaklaşımında bir reforma vesile olmaktadır.

more vital for our country. Rural areas make up 90% of our country's territory, while 27.7% of the population live in such areas. Main source of financial income in our rural areas is the agricultural sector with a share of 66.4%. Agricultural sector makes up 19.4% of total employment in our country, while contributing 6.7% to our gross domestic product. In the light of this data, it can be clearly said that agricultural and rural development policies, which mean more to us than the EU and touch many issues such as social and economic development, the environment and climate change, biodiversity and cultural heritage, should receive more importance. In this respect, it can be said that the activities requested by the EU as part of the design of IPARD Programmes such as multi-annual national rural development strategy, sectoral analysis, consultancy with the public sector, private sector and civil society stakeholders have been a breath of fresh air with regard to Turkey's approach to rural development. I have to point out that having an IPARD Agency accredited in accordance with EU requirements and a system operating in accordance with EU rules set an example for the implementation of our national rural development aid. I want to underline that the success and experience of the Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI) in this field are of significance for its prospective role of Turkish paying agency in the field of rural development after accession.

► Have you received any comments from EU representatives regarding the implementation of the IPARD Programme in Turkey? Could you share them with us?

Not only during our high-level contacts but also during our technical level meetings with European Commission officials, we witness that

IPARD I ve II Programlarının içerdığı tedbirlerden yola çıkarak, insanlarımızın güvenli gıdaya erişiminde, kırsal nüfusumuzun ekonomik faaliyetlerini çeşitlendirmelerinde, yerel ürünlerin ön plana çıkarılarak kırsal refahın yükselmesinde, kırsal alanda kadınların ve gençlerin karar alma sürecine katılmalarında ve bunun gibi birçok noktada AB ile iş birliğinin olumlu yansımalarını gözlemlemek mümkündür. Bunların ötesinde, Afyonkarahisar/İscehisar’da taş işlemeciliğine, Tokat/Reşadiye’de kırsal turizme, Aksaray’da süt üretimine, Mardin/Derik’te arıcılığa ve bunun gibi 42 ilimizde çeşitli alt sektörlerle yönelik TKDK tarafından verilen hibelerin, yerel halk ile AB’nin karşılaşmasına aracılık etmesinden ve bu yönüyle Türkiye ile AB arasında farklı bir iletişim kanalı açmasından memnuniyet duyuyoruz.

► **Diğer AB aday ülkelerinin IPARD Programını (veya benzeri programları) uygulamasındaki başarıyı ülkemizin başarısıyla kıyaslayabilir misiniz?**

Ülkemiz, Arnavutluk, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan ile birlikte IPARD II sürecini yürüten aday ülkeler arasında yer almaktadır. 2014-2020 dönemi için IPARD kapsamında AB tarafından tüm aday ülkelere yaklaşık 1,1 milyar avro kaynak tahsis edilmiştir. Ülkemizin IPARD bütçesinden aldığı pay 615,5 milyon avro düzeyindedir. Bu veriler, %55 oranındaki payıyla ülkemizin tek başına, diğer dört aday ülkenin toplam IPARD bütçesinden daha fazla miktarda AB fonuna talip olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, IPARD Programının Türkiye kırsal kalkınma politikasının tek yüklenicisi olmasını beklemekten ziyade IPARD fonlarına AB ile uyum için bir araç olarak değerlendirmek ve bu bütçeyi etkin bir şekilde kullanmaya odaklanmak gerekir. Bu bakımdan, Türkiye’nin hem fon kullanma kapasitesi hem farklı alanlarda fonların etkisini azami düzeyde tutma becerisi bakımından diğer aday ülkelere nazaran önde olduğu görülmektedir.

Bildiğiniz gibi, IPARD I Programında tarımsal işletmelerin modernizasyonu, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması ile çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme alanlarında hibe desteği sağlanmıştır. 2014-2020 dönemi IPARD II Programında gelinen aşamada bu tedbirlere ilaveten, yakın zamanda Avrupa Komisyonu tarafından bütçe yönetim yetkilerinin devredilmesiyle beraber “Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım” tedbiri ile “Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması-LEADER Yaklaşımı” tedbirleri de devreye sokulmuştur. Bu noktada, Türkiye’nin bahsi geçen bu iki tedbiri uygulamaya başlayan ilk ve tek aday ülke olduğunun altını çizmek isterim. Dolayısıyla, sadece bütçe büyüklüğü bakımından değil aynı zamanda Program içeriğinin zenginliği bakımından da Türkiye’nin diğer aday ülkelere örnek teşkil edecek bir konumda olduğu belirgin bir biçimde karşımıza çıkmaktadır. Buradan yola çıkarak, 2021-2027 döneminde uygulanacak IPARD III sürecinde ülkemizin performansının artarak devam edeceğine inanıyorum.

► **Ülkemizin dünya tarımının geleceğinde söz sahibi olacağına dönük öngörülerinizi paylaşabilir misiniz?**

Türkiye’de tarım sektörü, gayri safi katma değere %6,7’lik katkısı, toplam istihdamdaki %19,4’lük payı ile ekonominin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Zengin tarım arazilerinin yanı sıra iklim

Turkey’s effective implementation of IPARD Programmes since 2011 has received appreciation. Comparing Turkey’s IPARD performance with those of other candidate countries, by keeping problems to a minimum and efficiency to a maximum, Turkey stands out. Having damaged our EU process in general, the treacherous coup attempt of 15 July likewise damaged the activities of ARDSI for a certain period of time, but since then, an effective working environment has been reinstated. Additionally, we observe that Turkey’s success with regard to IPARD, amplified by various promotion and information activities, has left a positive impression on EU institutions including the European Parliament and the European Council regarding our country’s accession process.

► **Could we have your take on the importance of this cooperation with the EU in the field of rural development for Turkey?**

I think our cooperation with the EU makes the decision-making process in the field of rural development more rational and more democratic. IPARD Programme is an important tool for harmonization with the EU’s rural development policy, and leads towards a reform in our country’s approach to rural development with processes such as establishing multi-annual policy documents such as National Rural Development Strategy, carrying out planning and analytical assessment studies, and creating an inclusive structure that lets rural actors have a voice. Based on the measures featured in the IPARD I and II Programmes, it is possible to observe the positive impacts of the cooperation with the EU in many respects such as enabling our people’s access to safe food, diversification of the economic activities of our rural population, increasing rural welfare by bringing local products to the forefront, and the participation of women and the youth in the decision-making process in rural areas.

Besides, we are pleased by that the grants allocated by ARDSI to the stonework enterprise in İscehisar of Afyonkarahisar, rural tourism in Reşadiye of Tokat, milk production in Aksaray, apiculture in Derik, Mardin and various subsectors in 42 provinces mediated contact between the local public and the EU, and accordingly opened a new channel of communication for Turkey and the EU.

► **Could you compare other EU candidate countries' success in implementing the IPARD Programme (or other similar programmes) with the success of our country?**

Our country is one of the candidate countries implementing the IPARD II phase along with Albania, Montenegro, North Macedonia and Serbia. Approximately 1.1 billion Euros was allocated for all candidate countries by the EU within the scope of IPARD for the 2014-2020 period. Turkey’s share in the IPARD budget is 615.5 million Euros. This data indicates that our country, with its share of 55%, applies for more EU funds than the total share of the other candidate countries in IPARD budget. However, it is important to conceive IPARD Programme as a tool for harmonization with the EU and use the budget efficiently instead of expecting the IPARD Programme to be the sole source of finance of Turkey’s rural development policy. Within this context, it is seen that Turkey is ahead of other candidate

koşulları ve coğrafi yapısı, Türkiye’nin her mevsimde oldukça geniş bir yelpazede ürün yetiştirebilmesini sağlamaktadır. Fındık, nohut, zeytin, pamuk ve tütün, dünya üretim verileri ışığında güçlü olduğumuz ürünler arasında yer almaktadır. Türkiye’nin dünya tarımındaki yeri önemlidir.

Elbette ki tarım sektöründe Türkiye’nin katetmesi gereken yol bulunmaktadır. Tarım istatistiklerinin iyileştirilmesi, tarımsal üretimde yenilikçi yaklaşımlara ve araştırma-geliştirme faaliyetlerine gerektiği ölçüde destek sağlanması, tarımsal desteklerin etkinleştirilmesi, hayvan hastalıkları ile mücadele, çevreye duyarlı tarımsal üretimin yaygınlaştırılması, tarım ürünlerinde markalaşmanın artırılması gibi birçok alanda ilerleme sağlanması gerekmektedir. Bu hususların çoğu 11. Kalkınma Planında da yer almaktadır. Planlanan hedefler doğrultusunda ilerlendiği takdirde, teknolojiyi tarımla bütünleştirmiş, tarım-çevre ilişkisini gözetten sürdürülebilir üretim tekniklerini benimsemiş ve uluslararası alanda rekabet gücü artmış bir tarım sektörünün, ülkemizi dünya tarımında daha ileri bir noktaya taşıyacağına yürekten inanıyorum.

► **Ülkemiz ve AB ilişkilerinin geleceğine ilişkin öngörüleriniz nelerdir?**

Türkiye-AB ilişkileri uzun bir geçmişe dayanmaktadır. Dönem dönem sıkıntılar yaşadığımız bu inişli-çıkışlı yolda herşeye rağmen taraflar üyelik perspektifini ve iradesini canlı tutmuştur. AB’ye üye olmak, müzakere sürecinde karşılaşılan her türlü zorluğa rağmen, ülkemizin stratejik önceliği olmaya devam etmektedir.

Türkiye-AB ilişkilerinin bu inişli-çıkışlı doğası, uluslararası sistemde ve AB içerisinde yaşanan gelişmelerden de etkilenmektedir.

countries with regard to both its absorption capacity and its ability to keep the impact of funds to a maximum level in various fields. As you know, IPARD I Programme provided grant support for the modernization of agricultural enterprises, the processing and marketing of agricultural and fishery products and the diversification of farm activities and business development. In addition to these measures, 2014-2020 IPARD II Programme has introduced the “Agriculture-Environment, Climate and Organic Agriculture” measure and the “Implementation of Local Development Strategies-LEADER Approach” measure after budget implementation tasks were conferred by the European Commission. At this point, I would like to underline that Turkey is the first and the only candidate country that has begun to implement these two measures. Hence, it is apparent that Turkey is an example for other candidate countries in terms of not only its large budget but also the substance of its Programme content. Based on this, I believe that our country’s performance will continue to get better in the IPARD III phase to be implemented in 2021-2027.

► **Could you share with us your foresight on our country's potential to have a voice in the future of global agriculture?**

The agricultural sector in Turkey constitutes a significant share of the economy with its contribution of 6.7% to gross added value and its share of 19.4% in total employment. Turkey’s rich agricultural lands as well as its climatic factors and geographical make-up allow it to produce products with a considerably wide range in every season. Global production data shows that Turkey has a strong position in the production of hazelnuts, chickpeas, olives, cotton and tobacco. Turkey’s place in the world agriculture is significant.

Örneğin, 2015 yılına kadar durağan seyreden ilişkiler, Suriye'deki gelişmelerin neden olduğu insani trajedinin AB açısından bir göç krizine dönüşmesiyle o dönem önemli bir ivme kazanmıştır. Türkiye-AB Zirveleri yapılmış ve önemli kararlar alınmıştır. Bugün ise daha ziyade AB'de yaşanan kimi sorunların ilişkilerimize yansıdığını görmekteyiz. Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılması süreci, Avrupa Parlamentosu seçimleri, Avrupa genelinde aşırı sağ ve popülist politikaların yükselişi nedeniyle AB'nin içine kapanma dönemine girdiği söylenebilir. Avrupa genelinde ve AP içinde ana akım merkez partilerin güç kaybetmesi, son dönemde karşı karşıya kalınan çoklu krizlerle birlikte değerlendirildiğinde, AB'nin kendini yeniden konumlandırma ihtiyacını bir kez daha ortaya koymaktadır. Avrupa Parlamentosu seçimlerinin ardından AB Konseyi, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu Başkanları yeniden seçilmekte ve AB'de yeni bir dönem başlamaktadır. Göreve gelen yeni isimlerin Türkiye ile birlikte, Türkiye'nin katılım sürecine yönelik çalışmak yönünde istekli olmaları en önemli beklentimizdir. Önümüzdeki dönemde meydana gelecek değişimlerin AB'ye ve Türkiye-AB ilişkilerine nasıl yansıtacağını yakından takip edeceğiz. Türkiye AB üyelik sürecine bağlıdır. Ancak, ilişkilerimizin geliştirilmesi için her iki tarafın da çaba sarfetmesi gerekmektedir. Ülkemiz üzerine düşeni kararlılıkla yapmaktadır. Bu konuda daha atmamız gereken adımlar elbette vardır. Reform gündemimiz üzerinde çalışmalarımız devam etmektedir. AB'den de temel beklentimiz, ülkemizin bu süreçteki kararlılığına aynı kararlılıkla karşılık vermesi ve diğer adaylara olduğu gibi ülkemize de teşvik edici olmasıdır. Ne yazık ki kimi zaman Avrupalı dostlarımızın kısa vadeli siyasi çıkarları uğruna sağduyularını bir tarafa bıraktıklarını görmekteyiz.

Turkey undoubtedly has room for improvement in the agricultural sector. Improvement is needed in many areas such as improving agricultural statistics, providing the necessary aid for innovative approaches to agricultural production and research and development activities, improving the effectiveness of agricultural aid, combating animal diseases, extending environment-friendly agricultural production, and increasing branding for agricultural products. Most of these issues are laid down in the 11th Development Plan. If the objectives planned are followed, I firmly believe that an agricultural sector that has integrated technology into agriculture, embraced sustainable production techniques that pay regard to agriculture-environment relationship, and improved its international competitiveness will take our country forward in global agriculture.

► What is your projection on Turkey-EU relations?

Turkey-EU relations are established on a long history. Despite the occasional problems, the parties have kept the membership perspective and the resolve alive on this road with ups and downs. In spite of all challenges faced during the negotiation process, becoming a member of the EU continues to be a strategic priority for our country. The cyclical nature of Turkey-EU relations is affected by developments in the international system and in the EU. For example, being stable until 2015, the relations gained significant momentum after the humanitarian tragedy resulting from the developments in Syria that led to a migrant crisis for the EU.

Bunun en son örneği, ülkemizin Doğu Akdeniz'deki meşru faaliyetlerine yönelik olarak AB'nin aldığı haksız önlemler karardır. Bu tutum sadece Türkiye'yi AB'den uzaklaştırmaya hizmet eder. Oysa AB'nin hem kendi içindeki hem küresel sistemdeki değişimlerin farkına varıp Türkiye ile tutarlı ve üyeliği teşvik eden bir ilişki geliştirmesi elzemdir. AB bunu başarabildiği ölçüde Türkiye-AB ilişkileri daha ileri bir noktaya taşınabilecektir.

► Deniz-kum-güneş turizmi dışında kırsal turizm, kış turizmi kapsamında da AB ülkelerinden çok sayıda turist ülkemize geliyor. Sizin temasta bulunduğunuz AB yetkililerinin, resmi programlar dışında ülkemize ilgileri nasıldır, davetiniz ve icabet edenler oldu mu?

Ülkemizde son zamanlarda alternatif turizm çeşitlerini geliştirmek için önemli adımlar atılmaktadır. Bu memnuniyet vericidir. AB yetkililerinin resmi programlar dışında da ülkemize yoğun ilgi gösterdiklerini görüyorum. Devlet Başkanları, Bakanlar, AB Komiserleri özel programları çerçevesinde de ülkemize geliyorlar. Aileleriyle birlikte ülkemizde tatil yapmayı tercih edenlerin sayısı her gün artmaktadır. Bunların bazıları basına yansıyor bazıları ise özel kalıyor. Muhataplarım her fırsatta bana ülkemizin kültürel varlıklarından, doğal güzelliklerinden ve tarihinden çok etkilendiklerini söylüyorlar. Esasen, resmi ve özel ziyaretler vesilesiyle AB yetkililerinin ülkemizi ziyaret etmelerini ve sahip olduğumuz kültürel mirası ve alternatif turizm alanında sunmuş olduğumuz olanakları yakından tanımalarını önemli buluyorum. Bu çerçevede, gerek resmi gerek özel temaslarımda muhataplarıma ülkemizi daha sık ziyaret etmeleri yönünde telkinde bulunuyorum. Türkiye'yi gezen gören ve halkıyla tanışanların AB üyeliğimiz konusundaki olumsuz önyargılardan arındıklarını görüyorum.

Turkey-EU Summits were held and important decisions were taken. Today, what we see more often is that the problems within the EU are being reflected upon our relations. It could be argued that the EU has entered a period of introversion due to Brexit, the European Parliament elections and the rise of far-right and populist policies across Europe. Loss of popularity of the mainstream parties losing across Europe and in the EP and the multiple crises of recent times indicate the need for the EU to re-position itself. Presidents of the EU Council, the European Commission and the European Parliament are elected after the European Parliament elections and a new period for the EU begins. It is our main expectation that the people who take office are willing to work with Turkey regarding our accession process. We will closely follow how the upcoming changes will impact the EU and Turkey-EU relations.

Turkey is committed to the EU accession process. However, both parties need to make efforts to improve our relations. Our country is determined to do its part. Beyond any doubt, there are steps to be taken in this regard. Our activities on the reform agenda are continuing. Our main expectation from the EU is for it to reciprocate our country's commitment in this process and support our country just like other candidates. Unfortunately, sometimes, we witness that our European friends leave aside their common sense for the sake of their short-sighted political interests. The latest example of this is the unjust measures taken by the EU with regard to our country's legitimate activities in the Eastern Mediterranean. This attitude only serves to drift Turkey further apart from the EU. Yet it is necessary for the EU to recognize the changes in the global system as well as within the EU itself and to establish relations with Turkey in a consistent and supportive manner. Turkey-EU relations will advance as far as the EU is capable of doing so.

► In addition to sea-sand-sun tourism, many tourists from the EU come to our country for the purposes of rural tourism and winter tourism. How interested are the EU officials in our country apart from their formal programmes, have you invited them and if so, have they accepted?

Recently, important steps have been taken to improve alternative tourism types in our country. This is a pleasant development. I also see that the EU officials show great interest in our country apart from their formal programmes. Heads of States, Ministers and EU Commissioners visit our country as part of their individual programmes. The number of people who prefer to have a vacation in our country with their families is increasing everyday. Some of these are reflected in the press, some do remain private. My counterparts always tell me that they are very impressed by the cultural heritage, natural beauties and history of our country. In fact, I think it is important for the EU authorities to visit our country via official and personal visits and familiarize themselves with our cultural heritage and the opportunities we provide in the field of alternative tourism. Within this framework, in my both official and personal contacts, I am trying to convince my counterparts to visit our country more often. I have been witnessing that the ones who visit Turkey and have an opportunity to meet our people, leave aside their negative prejudices regarding our EU membership.

